Preštampano iz „Zbornika radova na III Kongresu slovenskih geografa i etnografa u Jugoslaviji 1930.“

Jerzy SMOLEŃSKI, Kraków

Polskie badania geograficzne w Tatrach.

(Les recherches géographiques polonaises dans les Hauts Tatras)

Referent przedstawił w krótkości dokonane w ostatnich latach postępy polskich badań naukowych nad obszarem Tatr i ich otoczenia. Podkreślił znaczenie będącego w toku zdjęcia fotogrammetrycznego obszarów granicznych dokonywanego przez Minist. Robót Publ. pod kierunkiem B. Piątkiewicza, — omówił wyniki zdjęć geologicznych północnych stoków Tatr, nowe prace Sokołowskiego, Goetla, Passendorfera i i., oraz studja systematyczne nad krystalicznym trzonem tatrzańskim wykonywane głównie z ramienia Zakładów mineralog.-petrograf. Uniw. w Krakowie (prof. S. Kreutz) i Lwowie (Prof. J. Tokarski). — Wspomniał o postępach badań geobotanicznych i fitosocjologicznych prowadzonych w Tatrach przez prof. W. Szafera i jego współpracowników, przyczem omówił znaczenie monografji M. Sokołowskiego o górnej granicy lasu w Tatrach oraz B. Pawłowskiego o piętrach roślinności. — Podkreślił rozwój badań glacjologicznych, którego wyrazem jest dzieło prof. E. Romera o Tatrach w epoce lodowej, będące owocem wieloletnich studjów, praca B. Halickiego poświęcona głównie glacjologji Podhala, przyczynki naukowe A. Gadomskiego z wnętrza Tatr i M. Gotkiewicza z Orawy. — Osobny dział badań stanowią pomiary batymetryczne i termiczne jezior, które kontynuując prace limnologiczne ś. p. prof. L. Sawickiego prowadzi Inst. Geogr. Uniw. Jagiell. w Krakowie. Objęły one kilkanaście jezior nieopracowanych dotychczas lub niedokładnie tylko poznanych. — Chemiczne analizy wód tatrzańskich wykonywane są systematycznie pod kierunkiem prof. J. Włodka z Uniw. Jagiell. — Celem racjonalnego zorganizowania pracy badawczej w Tatrach zwołał w r. 1928. Krakowski Oddział Pol. Tow. Geogr. t. z. Konferencje Tatrzańskie, na których zestawione zostały postulaty i przedstawione programy systematycznych badań w różnych działach wiedzy o Tatrach. Przez stworzenie ściślejszego porozumienia między badaczamy przyczynią się one do zastąpienia indywidualnych wysiłków celowo zorganizowaną zbiorową akcją. Jednym z wyników byłó podjęcie przez Inst. Geogr. Uniw. Jagiell. szczegółowego zdjęcia morfologiczno-glacjalnego wnętrza Tatr. Praca ta jest w toku. — W dziale klimatologji tatrzańskiej poważną lukę stanowi brak bliższej znajomości zimowego klimatu wnętrza gór. Obserwacje systematyczne w tym kierunku zbiera od 2 lat wysokogórska zimowa stacja klimatologiczno-niwalna w dolinie 5-ciu Stawów Polskich założona z inicjatywy prof. J. Smoleńskiego, w której pracownicy Inst. Geogr. Uniw. Jagiell. dokonywują spostrzeżeń meteorologicznych, pomiarów szaty śnieżnej etc. — W zakresie antropogeograficznych badań ważnym faktem jest zakończenie kilkoletnich monograficznych studjów Z. Pacewiczowej nad tatrzańskim życiem pasterskiem, których wyniki opublikowane niebawem zostaną w Pracach Komisji Geogr. Polskiej Akad. Umiejętności, — i rozszerzenie tych studjów na dalsze obszary centralnych Karpat.
